

Nota onderhoudsverplichtingen en schouw

3 oktober 2013

Waterschap Zuiderzeeland
Postbus 229
8200 AE LELYSTAD
telefoon: (0320) 274 911
fax: (0320) 247 919
www.zuiderzeeland.nl

Inhoud

1.	Schouw.....	1
2.	Onderhoudsverplichtingen.....	2
2.1	Afwijken van de onderhoudsverplichting waterstaatwerken.....	2
2.2	Hoofdwatergangen.....	3
2.2.1.	Kwelsloten.....	3
2.2.2.	D-tochten.....	3
2.2.3.	Tochten.....	4
2.2.4.	Grachten.....	4
2.2.5.	Vaarten.....	4
2.2.6.	Hoofdvaarten.....	5
2.2.7.	Hoofdaanvoersloten.....	5
2.3	Watergangen.....	6
2.3.1.	Vijverpartijen.....	6
2.3.2.	Kavelsloten.....	6
2.3.3.	Aanvoersloten.....	7
2.3.4.	Erfsloten.....	7
2.3.5.	Wegsloten.....	7
3.	Kunstwerken.....	8
3.1	Kunstwerken.....	8
3.1.1.	Wegduikers.....	8
3.1.2.	Bruggen.....	8
3.1.3.	Eindduikers.....	8
3.1.4.	Duikers in dammen.....	8
3.1.5.	Stuwen.....	8
3.1.6.	Stuwputten.....	9
3.1.7.	Hevels/inlaatwerken.....	9
	Bijlage 1	
	Bijlage 2	

1. Schouw

Naar aanleiding van de besluitvorming in het college van Dijkgraaf en Heemraden en de Algemene Vergadering, welke laatstelijk heeft plaatsgevonden op 30 juni 2009 is het beleid ten aanzien van onderhoudsverplichtingen en schouw met ingang van 1 januari 2010 als volgt:

- I. Als beleidsregel is op 30 juni 2009 vastgesteld het in de nota "Beleid maaischouw sloten" geformuleerde maaischouwbeleid, inhoudende
  - blijvend jaarlijks uitvoering geven aan het maaischouwbeleid;
  - geen actieve maaischouw in wegsloten en erfsloten uit te oefenen, indien op deze sloten geen drainage uitkomt;
  - alle sloten, ook de weg- en erfsloten, in de legger opgenomen houden.
- II. Als beleidsregel is vastgesteld het in de nota "Beleid herprofileren sloten" geformuleerde beleid inzake herprofileren sloten.
- III. Als beleidsregel is vastgesteld het in de nota "Beleid dempen sloten" geformuleerde beleid dempen sloten (landelijk gebied).

In de wateraanvoergebieden in regio Noord wordt op drie data geschouwd: 15 juni, 15 augustus en 15 november, dan wel op de eerst volgende werkdag na deze data.

In het gehele beheergebied van het waterschap is een beperkte zomerschouw op 1 juli of de eerste werkdag hierop volgend.

Dan worden alleen watergangen geschouwd:

- waardoor water wordt afgevoerd van drie of meer aangelanden,
- kavelsloten die zijn aangewezen om water vanuit kwelsloten af te voeren en
- wegsloten die de functie hebben van kavelsloten en waarop drainage uitkomt.

Deze watergangen zijn op kaarten voor de zomerschouw aangegeven.

De najaarsschouw op 15 november of de eerste werkdag hierop volgend, geldt voor alle watergangen in het buitengebied met uitzondering van interne kavelsloten, wegsloten en erfsloten, als hier geen drainage op uitkomt en de watergangen waarvoor door of namens het college van Dijkgraaf en Heemraden schriftelijk ontheffing is verleend. Deze watergangen staan op kaarten voor de najaarsschouw.

Indien aan een watergang in het geheel geen of niet voldoende onderhoud is gepleegd op de desbetreffende schouwdatum, dan wordt een vooraankondiging voor het toepassen van bestuursdwang en een waarschuwing voor het opleggen van een bestuurlijke strafbeschikking of het opmaken van een proces-verbaal verzonden aan de onderhoudsplichtige. Vervolgens heeft betrokkene 14 dagen de gelegenheid om het maaionderhoud alsnog (correct) uit te voeren. Hierna vindt de herschouw plaats en als dan blijkt dat de situatie nog niet in orde is, volgt het opleggen van bestuursdwang en het opleggen van een bestuurlijke strafbeschikking (strafrechtelijke boete). De bestuurlijke strafbeschikking is een strafrechtelijke boete die wordt opgelegd door het waterschap en wordt geïnd door het Centraal Justitiepaleis (CJIB). De bestuurlijke strafbeschikking betreft een boete van € 100,- voor een natuurlijk persoon en € 300,- voor een rechtspersoon. In plaats van het opleggen van een bestuurlijke strafbeschikking wordt een proces-verbaal opgemaakt als het onder andere gaat om overheden die de schouw niet juist hebben uitgevoerd. Het proces-verbaal wordt afgehandeld door het Openbaar Ministerie. Bestuursdwang betekent dat na schriftelijke aanzegging door het college van Dijkgraaf en Heemraden 72 uur na verzenddatum van die aanzegging, het maaionderhoud door het waterschap wordt uitgevoerd als dit niet of niet voldoende door de onderhoudsplichtige is gedaan. Dit werk komt voor rekening van de desbetreffende onderhoudsplichtige. Is dan het maaionderhoud na de herschouw in orde, dan is de schouw afgerond.

Op interne kavelsloten, weg- en erfsloten wordt geen actieve maaischouw uitgeoefend en dat betekent dat niet wordt toegezien op het wel of niet uitvoeren van maaionderhoud. Omdat deze sloten wel in de legger zijn opgenomen, kan het waterschap alsnog maaionderhoud opleggen als daarvoor vanuit het beheer van het watersysteem aanleiding toe bestaat.

2. Onderhoudsverplichtingen

In het algemeen bestaan onderhoudsverplichtingen uit de volgende activiteiten:

Gewoon onderhoud:

De onderhoudsplichtigen van oppervlaktewaterlichamen zijn verplicht tot het daaruit verwijderen van begroeiingen, van voorwerpen, materialen en stoffen die de af- en/of aanvoer en/of berging van oppervlaktewaterlichamen hinderen, tot het in stand houden van die oppervlaktewaterlichamen en tot het onderhouden van begroeiingen, dienstig aan de waterhuishoudkundige functies die aan oppervlaktewateren zijn toegekend. (artikel 3.8 Keur).

Buitengewoon onderhoud

De onderhoudsplichtigen van oppervlaktewaterlichamen zijn verplicht tot instandhouding daarvan overeenkomstig het in de legger bepaalde omtrent ligging, vorm, afmeting en constructie (artikel 3.9 Keur).

Met andere woorden betekent dat:

- het onder het juiste lengte- en dwarsprofiel houden van de (hoofd)watergangen; deze staan vermeld in de legger watergangen,
- bij (groot) onderhoud aan de tochten worden de daarop uitwaterende watergangen ingemeten; zonodig moet de aangeland na schriftelijke aanzegging binnen zeven jaar het profiel herstellen,
- het schoonhouden van het natte profiel; dit is het deel onder water, baggerwerkzaamheden vallen hier niet onder,
- het maaien van taluds en plas/drasbermen (en het opruimen van het maaisel),
- het onderhouden en schoonhouden van kunstwerken als duikers, stuwten, stuwputten, hevels e.d.

In deze nota wordt gesproken over het begrip aangeland. In de vergadering van de AV van 28 oktober 2010 is het begrip aangeland nader gedefinieerd.

Onder aangeland wordt verstaan de zakelijk gerechtigde van het perceel grond gelegen naast een waterstaatswerk (o.a. oppervlaktewaterlichaam).

2.1 Afwijken van de onderhoudsverplichting waterstaatwerken

In de Keur is in artikel 3.11 de mogelijkheid opgenomen om van de onderhoudsverplichtingen genoemd in deze nota met een vergunning af te wijken.

Situaties waarin het gewenst is af te wijken van de onderhoudsverplichting zijn o.a.:

- natuurlijke oevers
- niet onderhouden van watergangen in het kader van de zomerschouw

Een aanvraag om af te wijken van de vastgestelde onderhoudsverplichting wordt getoetst aan de volgende criteria:

- het aangepaste onderhoud levert geen probleem op voor het waterbeheer
- het aangepaste beheer levert geen problemen op voor derden.

Het betreft in de meeste situaties een afwijking van de onderhoudsverplichting in relatie tot natuurbeheer en het een afwijking van de schouwplicht. Een vergunning om af te mogen wijken van de onderhoudsverplichting wordt voor een periode van 5 jaar verleend om na deze periode opnieuw te kunnen beoordelen of nog van de onderhoudsverplichting kan worden afgeweken.

Per categorie watergangen worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

2.2 Hoofdwatertgangen

Voor de ligging en afmetingen van de hoofdwatertgang(vakk)en wordt verwezen naar de leggerkaart en de daarbij behorende leggerprofielen.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen de watergangen in het stedelijk en het landelijk gebied omdat de functie van de wateren in beide gebieden verschillen vertoont. De legger watergangen stedelijk gebied is echter nog niet opgesteld. Wel is hiermee al een begin gemaakt.

Onder hoofdwatertgangen vallen:

2.2.1. Kwelsloten

Langs de dijken komen zogenaamde kwelsloten voor die voor de stabiliteit van de dijken een belangrijke functie hebben en het door de dijk stromende kwelwater opvangen en afvoeren. De kwelsloot is in eigendom van het waterschap; de grens is de boveninsteek aan kavelzijde. Een kwelsloot behoort tot de kernzone van een dijk.

Onderhoud algemeen

Talud kavelzijde door waterschap 2 à 3 x per jaar
Bodem en dijktaalud door waterschap 2 x per jaar
Profiel door waterschap

Normaal gesproken wordt het maaionderhoud van de kwelsloot twee keer per jaar door het waterschap uitgevoerd. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat het maaien van het talud aan de polderzijde ook vanaf die kant kan gebeuren. Vanwege de inrichting van bermen, bos- en natuurterreinen is dat meestal ook het geval.

In regio Noord wordt het talud van de kwelsloot aan de kavelzijde gemaaid door de aangeland.

Uitzonderingen:

Op enkele plaatsen is de kweldruk zo groot dat drie keer maaien per jaar nodig is.

Als een agrariër grenst aan een kwelsloot wordt vanuit doelmatigheidsoogpunt het maaien van het talud aan de kavelzijde door de agrariër uitgevoerd.

Soms is een kwelsloot tevens wegsloot zoals langs de Ramsweg, de Repelweg en de Domineesweg. Hier maait de wegbeheerder het talud aan de wegzijde en het waterschap maait de bodem en talud dijkzijde.

De kwelsloot langs de Zwartemeerdijk (vloeidijk) wordt aan beide zijden begrensd door dezelfde grondgebruiker. Desalniettemin wordt de bodem en het talud aan de dijkzijde gemaaid door het waterschap.

Op enkele plaatsen is het profiel van de kwelsloot aangepast zodanig dat deze veekerend is geworden. Dan komt er geen afrastering langs de kwelsloot voor en kunnen schapen het talud aan de dijkzijde begrazen.

Op enkele plaatsen wordt de kwelsloot tevens gebruikt als wateraanvoersloot.

Profiel

Voor het juiste leggerprofiel van de kwelsloot wordt verwezen naar de legger waterkeringen, die in 2010 geheel gereed zal zijn.

2.2.2. D-tochten

D-tochten, ook wel droge tochten genoemd, zijn hoofdwatertgangen met een geringe breedte en met een bodemdiepte tot doorgaans maximaal een halve meter onder het plaatselijke waterpeil. D-tochten vormen de overgang van kavelstoot naar tocht en beginnen doorgaans daar waar overtollig water van meer dan 40 hectare landbouwgrond moet worden afgevoerd. De totale lengte van de D-tochten bedraagt ca. 180 km. In verband met stabiliteit van het dwarsprofiel zijn grote lengten van D-tochten voorzien van een lichte beschoeiing.

Het waterschap heeft de eigendom van D-tochten van boveninsteek tot boveninsteek.

Onderhoud

Taluds door waterschap 2 à 3 x per jaar
Bodem door waterschap 2 à 3 x per jaar
Profiel door waterschap inclusief uitdiepen
Eventuele oeverbescherming door waterschap

Profiel

Voor het juiste profiel van de D-tochten, zie de leggetabel. Deze maakt deel uit van de legger waterlopen van het Waterschap Zuiderzeeland.

2.2.3. Tochten

Tochten zijn hoofdwatertgangen die gedurende het hele jaar watervoerend zijn. In het dwarsprofiel komt nog vaak een oeververdediging voor met daarachter een smalle rietberm, ook wel plas- of drasberm genoemd.

In het kader van onderhoud wordt de inrichting van het dwarsprofiel aangepast. De plas/drasberm wordt verbreed naar ca. 2,5 m terwijl het talud onder een helling van 1 : 2 wordt afgewerkt. In veel gevallen wordt onder water nog een eenvoudige oeververdediging aangebracht, met name in slappe gronden als veen, slappe klei en zand.

Onderhoud

Talud door waterschap eens per 2 jaar
Plasberm door waterschap eens per 2 jaar
Onderwater begroeiing door waterschap, merendeels 1 x per jaar
Profileren, eventueel oeververdediging en baggeren door waterschap, eens in de 7 jaar

In de praktijk zal het gebeuren dat aangrenzende grondgebruikers ook (delen van) taluds van tochten en vaarten gaan maaien om veronkruiding tegen te gaan. Vanuit waterhuishoudkundig oogpunt bestaan daar geen bezwaren tegen.

Profiel

Voor het juiste leggerprofiel van de tochten, zie de leggetabel. Deze maakt deel uit van de legger waterlopen van Waterschap Zuiderzeeland.

2.2.4. Grachten

Grachten zijn hoofdwatertgangen binnen bebouwd gebied, die gedurende het hele jaar watervoerend zijn. In het dwarsprofiel komt vaak een oeververdediging voor. Soms is dat een beschoeiing met daarachter een min of meer smalle rietberm, overgaand in openbaar groen maar ook grenzen tuinen van derden aan de oever.

Als oeververdediging komen ook kades voor van harde materialen zoals beton, metselwerk en houten en stalen damwand.

Soms hebben grachten ook een vaarfunctie als onderdeel van een doorgaande recreatieve vaarroute.

Onderhoud

Taluds door gemeente 2 x per jaar
Bodem door gemeente 2 x per jaar (minimaal)
Profiel door waterschap (gemeente) inclusief uitdiepen
Eventuele oeververdediging door gemeente

Op 29 juni 2009 is de regionale bestuursovereenkomst stedelijk water door gemeenten en waterschap ondertekend en op basis daarvan worden maatwerkovereenkomsten voor het onderhoud opgesteld en deze kunnen afwijken van wat in de tabel is beschreven.

Profiel

Voor het juiste leggerprofiel van de grachten, zie het leggerprofiel. Deze maakt deel uit van de legger waterlopen bebouwd gebied van Waterschap Zuiderzeeland. (in voorbereiding).

2.2.5. Vaarten

Vaarten zijn hoofdwatertgangen die het gehele jaar watervoerend zijn en de verbinding vormen van meerdere tochten naar hoofdvaarten, bovendien bevaarbaar zijn maar geen onderdeel vormen van een doorgaande vaarroute voor de beroepsvaart. Wel kunnen deze vaarten een functie hebben voor recreatievaart zoals de Hoge Dwarsvaart, de Larservaart, de Swifervaart, de vaarroute door Zeewolde en Nagelervaart.

In het dwarsprofiel komt een oeververdediging voor en een bredere rietberm. Ten dele bestaat die oeververdediging uit damwand maar ook komen betonblokkenmatten en schanskorven voor.

Onderhoud

Talud door waterschap eens per 2 jaar
Plasberm door waterschap eens per 2 jaar
Onderwater begroeiing door waterschap
Profileren, oeververdediging en baggeren door waterschap

Profiel

Voor het juiste leggerprofiel van de vaart, zie de leggetabel. Deze maakt deel uit van de legger waterlopen van Waterschap Zuiderzeeland.

2.2.6. Hoofdvaarten

Hoofdvaarten zijn hoofdwatgangen die het gehele jaar watervoerend zijn en de verbinding vormen van tochten en vaarten naar de gemalen. De hoofdvaarten zijn bevaarbaar en maken in een aantal gevallen deel uit van een doorgaande vaarroute. Het dan noodzakelijke nautische beheer gebeurt door de provincie Flevoland als vaarwegbeheerder.

In het dwarsprofiel komt een oeververdediging voor en een brede rietberm. De oeververdediging bestaat grotendeels uit betonnen damwand maar ook betonblokkenmatten komen voor. Langs diverse oevers is sprake van een meer natuurlijke oeverafwerking waarbij de damwand is verlaagd of (plaatselijk) verwijderd en het aansluitende talud is verflauwd.

Onderhoud

Talud door provincie eens per 2 jaar
Plasberm door provincie eens per 2 jaar
Onderwater begroeiing zonodig door provincie
Profileren en oeververdediging door provincie
Baggeren door waterschap

De onderhoudswerkzaamheden door de provincie vinden plaats op basis van het oeverbeheersplan 2004-2009.

De baggerwerkzaamheden vinden plaats op basis van een meerjarig baggerprogramma.

Profiel

Voor het juiste leggerprofiel van de hoofdvaart, zie de leggetabel. Deze maakt deel uit van de legger waterlopen van Waterschap Zuiderzeeland.

2.2.7. Hoofdaanvoersloten

Voor de aanvoer van water naar de diverse gebieden in regio Noord bestaan hoofdaanvoersloten met de functie wateraanvoer. In veel van deze watgangen komt een oeververdediging voor bestaande uit een houten beschoeiing. Het eigendom is bij het waterschap.

Onderhoud

Talud door aangeland en waterschap 3 x per jaar
Onderwater begroeiing/bodem 4 x door waterschap
Profileren, oeververdediging en baggeren door waterschap

Profiel

Voor het juiste leggerprofiel van de hoofdaanvoersloot, zie de leggetabel. Deze maakt deel uit van de legger waterlopen van Waterschap Zuiderzeeland.

2.3 Watergangen

Onder watergangen worden verstaan alle overige in het gebied voorkomende watergangen, te weten aanvoer-, kavel-, erf- en wegsloten die direct of indirect uitmonden in een tocht of vaart. Greppels worden niet tot de waterhuishouding gerekend; deze hebben in hoofdzaak een scheidingsfunctie.

Het dwarsprofiel van watergangen bestaat uit met gras begroeide taluds en een bodem met een breedte van ca. 1 meter. De eigendom van watergangen is doorgaans bij de aangeland. De grens ligt dan midden over de bodem.

Uitzondering hierop vormen de wegsloten van de rijkswegen en spoorlijnen; deze zijn geheel in eigendom bij het Rijk en de NS (Prorail).

2.3.1. Vijverpartijen

Vijverpartijen zijn wateroppervlakken die soms solitair in bebouwde gebieden aanwezig zijn maar ook vaak direct aansluiten op grachten. Vijverpartijen zijn doorgaans het hele jaar watervoerend.

De oeverafwerking van vijverpartijen kan heel divers zijn; van een min of meer natuurlijke oever tot een harde afwerking van steen of beton.

In veel gevallen maakt een vijverpartij deel uit van een groengebied en vormt het daar een geheel mee.

Onderhoud

Taluds door gemeente 2 x per jaar
Bodem door gemeente 1 x per jaar (minimaal)
Profiel door gemeente inclusief uitdiepen
Eventuele oeververdediging door gemeente

NB. Op 29 juni 2009 is de regionale bestuursovereenkomst stedelijk water door gemeenten en waterschap ondertekend en op basis daarvan worden maatwerkovereenkomsten voor het onderhoud opgesteld. Deze kunnen afwijken van wat er in de tabel is beschreven.

Profiel

Voor vijverpartijen is geen leggerprofiel opgenomen.

2.3.2. Kavelsloten

Het midden van de bodem van kavelsloten vormt normaal gesproken de begrenzing van kavels. Kavelsloten hebben voor die kavels een afwateringsfunctie. De lengte van kavelsloten wordt bepaald door de afstand tussen de weg en de tocht en varieert in het gebied tussen 600 en 2.000 m.

Veel kavels zijn voorzien van een drainage en de drainuitmonding bevindt zich in het talud van de kavelslot boven de bodem. (ca. 0,10 à 0,20 m).

Onderhoud

Het onderhoud van de kavelsloten bestaat (ten tijde van de zomer en najaarsschouw) uit het tenminste twee keer per jaar maaien van taluds en bodem, elke aangeland de helft.

Ook het zo nodig herprofilen dient door deze aangelanden te gebeuren.

Als een kavelslot niet in de zomerschouw valt, is de onderhoudsplichtige vrij om het moment van maaien te kiezen; in het najaar moet de sloot geschoond zijn op de schouwdatum. Uitzondering hierop vormen de zogenaamde interne kavelsloten; sloten die vallen binnen twee of meer kavels van één eigenaar/grondgebruiker.

De uitmonding van een kavelslot in een tocht of vaart gebeurt via een zogenaamde eindduiker; deze is in eigendom, beheer en onderhoud van het waterschap.

Onderhoud

Talud door aangeland 2 x per jaar
½ Bodem door aangeland 2 x per jaar
Profilen door aangelanden

Profiel

Voor het juiste profiel van de kavelslot, zie de leggertabel. Deze maakt deel uit van de legger waterlopen van Waterschap Zuiderzeeland. Ten tijde van (groot) onderhoud aan een hoofdwatergang in het gebied, worden de profielen van kavelsloten die uitmonden in die hoofdwatergang gemeten en als deze meer dan 1/3 afwijken van het leggerprofiel, dan moet de aangeland deze binnen zeven jaar herprofilen.

2.3.3. Aanvoersloten

Voor de aanvoer van water naar de diverse gebieden in regio Noord bestaan sloten met de functie wateraanvoer ten behoeve van infiltratie of beregening. Deze sloten dienen in een goede staat van onderhoud en profilering te zijn om de functie te waarborgen. Ook maken afvoersloten en kavelsloten onderdeel uit van het aanvoersysteem. Deze sloten zijn niet in eigendom bij het waterschap.

Onderhoud

Taluds door aangeland 3 x per jaar
Bodem door aangeland 3 x per jaar
Profileren door aangeland

Profiel

Voor het juiste legger profiel van de aanvoersloot, zie de leggertabel. Deze maakt deel uit van de legger waterlopen van Waterschap Zuiderzeeland.

2.3.4. Erfsloten

Erfsloten vormen de begrenzing van het erf en hebben een functie voor de afwatering van het erf en de lozing van huishoudelijk afvalwater vanuit een septic tank of IBA. De afmetingen van erfsloten zijn doorgaans zo gering (diepte < 0,5 m) dat in veel gevallen eerder van een greppel dan van een sloot sprake is. De erfsloot is doorgaans niet watervoerend, de erfsloot watert af op een kavelsloot.

Het gehele onderhoud van een erfslot is voor de aangeland.

Profiel

Voor het juiste leggerprofiel van de erfslot, zie de leggertabel. Deze maakt deel uit van de legger waterlopen van Waterschap Zuiderzeeland.

2.3.5. Wegsloten

Wegsloten vormen doorgaans de scheiding tussen wegberm en aangrenzende kavel en hebben veelal een geringe diepte ten opzichte van het maaiveld van die aangrenzende kavel. Er is dan ook soms eerder sprake van een greppel dan van een sloot. De wegsloot is doorgaans droog, alleen in neerslagrijke perioden is deze waterhoudend. Voor de wegbeheerder heeft de wegsloot een scheidingsfunctie en een functie in het kader van de drooglegging van het wegcunet.

In bepaalde gebieden hebben wegsloten de functie van kavelsloot en komt veelal ook drainage in de wegsloot uit. Deze sloten hebben dan ook een waterhuishoudkundige functie.

Onderhoud

Het onderhoud van een wegsloot dient voor de helft te gebeuren door de aangeland en voor de andere helft door de wegbeheerder. Het onderhoud omvat het maaien/schonen van de sloot en het zonodig herprofileren. Uitzondering vormt de wegsloot van rijkswegen en spoorlijn; geheel door RWS en NS (Prorail).

Profiel

Voor het juiste profiel van de wegsloot, zie de legger tabel. Deze maakt deel uit van de legger waterlopen van Waterschap Zuiderzeeland.

Slootdemping

In het beleid dempen sloten is beschreven wanneer het dempen van kavel-, weg- en erfsloten is toegestaan en er een keurontheffing is verleend.

3. Kunstwerken

3.1 Kunstwerken

In en over watergangen komen kunstwerken voor, een constructie om de watergang te kunnen passeren of om de waterstand te kunnen beïnvloeden.

Gaat een kunstwerk over een watergang, bijvoorbeeld een brug, dan is het eigendom, beheer en onderhoud van dat kunstwerk geheel voor de wegbeheerder.

Is een kunstwerk in een watergang gerealiseerd, dan hangt het van de situatie af hoe het onderhoud is geregeld.

3.1.1. Wegduikers

Als in een (hoofd)watergang een duiker is gelegd waar overheen een weg is gerealiseerd, dan is het eigendom en onderhoud van de constructie van de duiker geheel voor de wegbeheerder. De zorg voor het dagelijks beheer, een goede doorstroombaarheid, de juiste afmetingen en de juiste hoogte ligging zijn zaken die door het waterschap worden behartigd. Zie bijlage 1 voor nadere uitgangspunten voor het bepalen van het bouwkundig onderhoud van de wegduikers.

3.1.2. Bruggen

Als over een (hoofd)watergang een weg is gerealiseerd door een brug, dan is de eigendom en het beheer en onderhoud van die brug geheel bij de wegbeheerder. Voor het waterschap is het van belang dat de doorstroombaarheid en de doorvaarthoogte in verband met onderhoudsmaterieel voldoende is. Vanuit waterkwaliteitsoogpunt zullen voor de bouw en het onderhoud van de brug zodanige materialen gebruikt moeten worden dat deze de kwaliteit van het oppervlaktewater niet negatief beïnvloeden.

Op meerdere plaatsen zijn door het waterschap smalle stalen bruggen over tochten aangebracht om maaionderhoud te vereenvoudigen. Deze bruggen zijn in eigendom en beheer bij het waterschap.

3.1.3. Eindduikers

De beëindiging van kavelsloten en van D-tochten, (hoofd)wateraanvoerwatergangen in tochten en vaarten vindt doorgaans plaats door middel van een zogenaamde eindduiker in een dam. Deze duiker wordt door het waterschap gelegd en onderhouden. Door deze werkwijze wordt uitspoeling voorkomen en wordt zorggedragen voor de juiste hoogte-ligging en de juiste diameter, maar ook wordt onderhoudsverkeer over de kavels langs een tocht of vaart mogelijk door de aanwezigheid van eindduikers. Zie ook bijlage 2. In Flevoland komen vanaf de kwelsloten naar de kavelsloten zogenaamde beginduikers voor, die in eigendom, beheer en onderhoud zijn van het waterschap.

3.1.4. Duikers in dammen

Voor het landbouwkundig goed kunnen bewerken van kavels worden in kavelsloten dammen met duikers gelegd door de grondgebruiker. Het waterschap heeft een ontheffingverlenende en toezichthoudende rol hierbij om te bewerkstelligen dat diameters en hoogteligging van de duikers correct zijn. Het onderhoud van de dammen en duikers is een zaak voor de desbetreffende aangelanden.

Ook worden in wegsloten dammen gelegd om vanaf de weg op de kavel te kunnen komen. Ingeval er geen sprake is van een greppel geldt voor deze dammen hetzelfde als voor dammen in kavelsloten, echter zal ook de wegbeheerder als eigenaar van de halve wegsloot en als wegbeheerder vergunning moeten geven.

3.1.5. Stuwen

In het algemeen kan gesteld worden dat stuwen in (hoofd)watergangen in eigendom en beheer zijn bij het waterschap omdat daarmee de in peilbesluiten opgenomen peilen gehandhaafd kunnen worden en peilbeheer mogelijk is.

Het regelmatig inspecteren en schoonhouden van deze stuwen is een taak voor het waterschap alsmede het onderhoud en zonodig vernieuwen van een stuw.

Voor het opzetten van peilen in kavelsloten worden ook wel stuwen geplaatst door aangelanden; het eigendom, beheer en onderhoud van deze stuwen is bij die

aangelanden. Wel dient een ontheffing voor het plaatsen en hebben van een stuw in een kavelsloot te worden aangevraagd bij het waterschap.

Voor het onderhoud van stuwen in stedelijk gebied worden afspraken gemaakt tussen waterschap en gemeente.

3.1.6. Stuwputten

Voor de wateraanvoerregeling maar ook voor het lokaal regelen van peilen zijn stuwputten geplaatst. Feitelijk ook stuwen, maar dan doorgaans geheel in kunststof uitgevoerd en van beperkte afmetingen. Als het waterschap eigenaar is van de stuwput, verzorgt deze ook het onderhoud. Het onderhoud van de tussenputten is voor de aangeland. Als een aangeland een stuwput (beregingsput) heeft geplaatst om bijvoorbeeld te kunnen beregenen, is het onderhoud voor de desbetreffende aangeland.

3.1.7. Hevels/inlaatwerken

Voor de wateraanvoer in het gebied zijn op diverse plaatsen hevels en inlaatwerken langs vaarten en in tochten en hoofdaanvoersloten aangebracht om op die manier zorg te dragen voor voldoende water en van een goede kwaliteit. Ook komen hevels/inlaatwerken in waterkeringen voor.

Het eigendom, beheer en onderhoud van de hevels en inlaatwerken berust bij het waterschap. Enkele hevels in regio Noord zijn bij aangelanden in eigendom; deze verzorgen ook het onderhoud.

Voor de inlaatwerken in stedelijk gebied worden afspraken gemaakt tussen waterschap en gemeente.

Bijlage 1

Uitgangspunten bij het bepalen van bouwkundig onderhoud van de wegduiker

Uitgangspunt voor het bepalen wie verantwoordelijk is voor het bouwkundig onderhoud van een wegduiker is dat de wegbeheerder dat is. Immers maakt de duiker deel uit van de wegconstructie.

Daarnaast is een aantal scenario's mogelijk voor onderhoud/vervanging van een wegduiker:

Scenario 1 werkzaamheden van zuiver waterhuishoudkundige aard

In dit geval neemt het waterschap het initiatief en neemt contact op met de wegbeheerder. Het waterschap dient een plan in bij de gemeente voor vervanging van de duiker en de gemeente verleent hiervoor een vergunning. De werkzaamheden worden uitgevoerd door het waterschap en de totale kosten komen voor rekening van het waterschap; inclusief het herstel van de weg met funding. Uitvoering van het werk gebeurt door het waterschap.

Scenario 2 werkzaamheden als gevolg van waterhuishoudkundige en bouwkundige aard (met waterschap als initiatiefnemer)

In dit geval neemt het waterschap initiatief en neemt contact op met de wegbeheerder. Wanneer ook de bouwkundige toestand te wensen overlaat, komen de kosten voor vervanging van de duiker voor rekening van de wegbeheerder (dit betreft dan de levering van de duiker). Uitgaande van een nadeelcompensatie in relatie tot de leeftijd van de duiker kan hierin een nuance worden aangebracht. Uitgaande van de algemeen gehanteerde NKL-regeling is vergoeding aan de orde tot en maximale ouderdom van 20 jaar. Dit betekent dat de wegbeheerder de volledige kosten draagt vanaf 20 jaar en dat het waterschap de volledige kosten draagt tot 5 jaar. Is de leeftijd van 5 tot 20 jaar dan verlopen de kosten voor het waterschap lineair van 80% naar 0%. Is het aanbrengen van een duiker met grotere afmetingen noodzakelijk, dan betaalt het waterschap de meerdere kosten ten opzichte van de bestaande afmetingen. De gemeente verleent hiervoor een vergunning. De werkzaamheden worden uitgevoerd door het waterschap en de kosten (behalve de hiervoor genoemde) komen voor rekening van het waterschap.

Scenario 3 werkzaamheden van zuiver bouwkundige aard (met wegbeheerder als initiatiefnemer)

In dit geval neemt de wegbeheerder het initiatief en neemt contact op met het waterschap. Alle kosten zijn voor rekening van de wegbeheerder. De werkzaamheden worden uitgevoerd door de wegbeheerder.

Scenario 4 asfalteringswerkzaamheden (met wegbeheerder als initiatiefnemer)

De wegbeheerder is initiatiefnemer en meldt het waterschap vroegtijdig de voorgenomen werkzaamheden. Wanneer het waterschap oordeelt, dat vervanging van de duiker om waterstaatkundige redenen noodzakelijk is, levert het waterschap de duiker aan de gemeente. Uitgaande van een nadeelcompensatie in relatie tot de leeftijd van de duiker kan hierin een nuance worden aangebracht. Uitgaande van de algemeen gehanteerde NKL-regeling is vergoeding aan de orde tot een maximale ouderdom van 20 jaar. Dit betekent dat de wegbeheerder de volledige kosten draagt vanaf 20 jaar voor vervanging van de bestaande duiker door een duiker met dezelfde afmetingen en dat het waterschap de kosten draagt tot 5 jaar. Is de leeftijd van 5 tot 20 jaar dan verlopen de kosten van het waterschap lineair van 80% naar 0%. Als het waterschap aangeeft dat een grotere duikerafmeting noodzakelijk is, betaalt het waterschap de meerkosten van de grotere duiker. Alle overige kosten zijn voor de wegbeheerder. De wegbeheerder voert de werkzaamheden uit en het waterschap verleent een vergunning voor de grotere duiker.

Bijlage 2

Uitgangspunten bij het bepalen van het bouwkundig onderhoud van de eindduiker.

1. Het bouwkundig onderhoud van de eindduiker die bij de beëindiging van kavelsloten en van D-tochten, (hoofd)wateraanvoerwatergangen in tochten en vaarten wordt gebruikt, is voor het waterschap. Het dagelijks onderhoud is voor de aangrenzende grondgebruikers.
2. Wanneer de eindduiker uitmondt in een hoofdvaart dan is het bouwkundig onderhoud bij de provincie als vaarwegbeheerder. Het dagelijks onderhoud is voor de aangrenzende grondgebruikers.
3. Wanneer een eindduiker vanuit een wegsloot in een hoofdvaart uitmondt dan is het bouwkundig onderhoud bij de provincie en het dagelijks onderhoud bij de wegbeheerder.
4. Bovengenoemde algemene afspraken gelden niet voor die specifieke gevallen dat er mondeling of schriftelijk andere afspraken zijn vastgelegd.